

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1820/2021
27.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, Огранак РБ „Колубара“, Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1147/20 од 09.04.2021. године, у седници већа одржаној 27.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1147/20 од 09.04.2020. године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 18/20 од 24.02.2020. године, у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца АА, за период од јануара 2014. године закључно са јануаром 2015. године и у ставу другом и трећем изреке, а захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка се одбија.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 99.945,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 18/20 од 24.02.2020. године, ставом првим и другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом почев од дана доспелости па до исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као и да на наведене износе уплати за тужиоце надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, као неосновани. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове у износу од 2.090,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1147/20 од 09.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца АА из ... и потврђена првостепена пресуда у ставу првом у делу у ком је одбијен тужбени захтев тужиоца

којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, исплати износ од 4.752,07 динара, са законском затезном каматом почев од 12.12.2013. године до коначне исплате и износ од 13.221,24 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2014. године до коначне исплате, као и захтев за уплату доприноса по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања на утужене износе надлежном РФ ПИО за наведени период. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог и у ставу другом изреке, те обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде штете због мање исплаћене зараде исплати појединачно одређене износе, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до коначне исплате, ближе одређене овим ставом изреке, као и да на досуђене износе надлежном Републичком фонду за ПИО уплати за тужиоце припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одбијен као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 2.090,00 динара, те обавезан тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 136.790,00 динара, а изнад досуђеног износа одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 74.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени на преиначени део због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да се о истој одлучује у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је ревизија туженог дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14 и 87/18), то није било потребе да се о истој одлучује као посебној ревизији.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су засновали радни однос код Привредног друштва „Колубара метал“, које је 31.12.2013. године статусном променом припојено Привредном друштву РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац. Тужени је правни следбеник наведеног друштва, који је преузео запослене. Према одредби члана 11. Уговора о припајању од 29.11.2013. године, друштво стицалац (као послодавац следбеник), је било дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца (послодавца претходника), најмање годину дана од дана извршене статусне промене, односно промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. У периоду од јануара 2014. године до фебруара 2015. године, тужени је као послодавац следбеник на основу Споразума закљученим са синдикатом утврђивао посебну цену радног сата за запослене у огрануку „Колубара метал“, у складу са Колективним уговором тог друштва од 22.07.2012. године, у нижој вредности од вредности цене рада

одређене за остале запослене. Потраживања тужилаца представљају разлику између зарада исплаћених тужиоцима (према утврђеној цени радног сата из Споразума са синдикатом) и зарада осталих запослених код туженог обрачунате по вишој цени радног часа.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је за период у коме су тужиоци били запослени у ПД „Колубара метал“ доо, које је пословало као самостално правно лице, могао да као послодавац уговара вредност радног часа у вишем или нижем износу од вредности радног часа код оснивача, на основу одредбе члана 32. став 3. Колективног уговора из 2009. године и члана 33. став 3. КУ из 2012. године. Годину дана од припајања Привредном друштву РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац, тужени је био у обавези да на права и обавезе запослених примењује колективни уговор ПД „Колубара метал“ од 22.07.2012. године. Како је на основу наведеног колективног уговора тужени закључивао споразуме са синдикатом, којима је утврђивана вредност радног сата за запослене из Огранка „Колубара метал“ и у складу са тим тужиоцима обрачунавао и исплаћивао зараду, поступао је сагласно одредбама члана 150. Закона о раду и члана 11. Уговора о припајању, па је из ових разлога тужбени захтев тужилаца одбио као неосноване.

Другостепени суд је усвајајући жалбу тужилаца, преиначио првостепену пресуду за период од јануара 2014. године до јануара 2015. године и у том делу усвојио тужбене захтеве за исплату разлике зараде тужиоцима. Према схватању другостепеног суда у 2012. години вредност радног часа за запослене у ПД „Колубара метал“ доо (иако је самостално пословао), морала је бити утврђивана у висини вредности радног часа за најједноставнији рад који се примењује код оснивача (ПД РБ „Колубара“ доо). По оцени другостепеног суда за потраживања у периоду од јануара 2014. године до јануара 2015. године, првостепени суд је погрешно применио материјално право, јер је занемарио да се запосленима гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте врсте остварен код послодавца, у смислу одредбе члана 104. став 2. и 3. Закона о раду. Тужени није могао да примени колективни уговор послодавца претходника и да са овлашћеним синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у Огранку „Колубара метал“ који су у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама. Послодавац следбеник је у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и закључи нови колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након истека годину дана.

По оцени Врховног касационог суда овакво становиште другостепеног суда заснива се на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 147. Закона о раду, прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, док је одредбом члана 150. истог закона, прописано да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

По члану 104. став 2. и 3. Закона о раду, запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца. Под радом исте вредности се подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност, физички и интелектуални рад.

Полазећи од наведених норми, погрешно је другостепени суд оценио да је тужени требало да донесе нови колективни уговор и пре истека годину дана од промене послодавца. Према наведеним одредбама, тужени је био у обавези да најмање годину дана од припајања примењује колективни уговор Привредног друштва „Колубара метал“, што је он и учинио, а одступање од тога предвиђено је само уколико пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или ако код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор, а што се у конкретном случају није догодило. Тужени је вршио обрачун зараде тужиоцима према вредности једног радног часа, утврђену споразумима (чија измена није тражена, у смислу члана 33. став 3. Колективног уговора) и у складу са општим актом послодавца претходника и законом. Супротно ставу другостепеног суда, ниједном одредбом закона или општег акта није предвиђено да је тужени морао да закључи нови колективни уговор пре истека годину дана (осим у законом наведеним случајевима). Према томе, правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду разлике зараде, јер та разлика није последица неоправданог вредновања истог рада, како погрешно закључује другостепени суд, већ је резултат примене императивних норми. Такође, правилно је првостепени суд применио одредбе Колективних уговора „Колубаре метал“ доо из 2009. и 2012. године и закључио да је послодавац претходник имао овлашћење да у 2012. години, када је самостално пословао, утврђује вредност радног часа за запослене у овом друштву.

Такође, правилно се ревизијом указује да другостепени суд није утврдио да су у конкретном случају у питању зараде за исти рад, односно рад исте вредности, код запослених који су преузети из Привредног друштва „Колубара метал“ и других запослених код туженог, с обзиром да се тек након тога може применити наведено начело, односно гаранција једнаке зараде. Наиме, чак и у ситуацији када сви запослени на пословима неког радног места, обављају исте послове, а остварују различиту зараду, то не води несумњивом закључку да је дошло до повреде принципа једнаке зараде за исти рад, већ се та тврдња мора и доказати, јер зарада запосленог зависи између осталог и од радног доприноса запосленог, одговорности, као и радног учинка.

Из наведених разлога другостепена пресуда је преиначена, одбијена жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда, сагласно члану 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да тужиоци по жалби нису успели, то је одбијен и њихов захтев за накнаду трошкова поступка по жалби.

С обзиром на успех у поступку по ревизији, обавезани су тужиоци да туженом накнаде ревизијске трошкове у износу од 99.945,00 динара и то за састав ревизије износ од 18.000,00 динара и на име судских такси на ревизију и одлуку по ревизији износ од 81.945,00 динара, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката

(„Службени гласник РС“, бр.121/12...37/21) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр.28/94, 95/18).

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**